

ROZHODNUTÍ

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře, příslušný k projednání přestupků podle § 52a odst. 1 písm. b) zákona č. 266/1994 Sb., o drahách (dále jen „zákon o dráhách“), a podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), rozhodl takto:

I. Obviněná České dráhy, a. s., IČO 70994226, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222, 110 15 Praha 1, se jako provozovatelka veřejně nepřístupné vlečky ČD, a.s. – Brno d. n., úřední povolení č. 4997, uznává vinnou tím, že v zákonem stanovené lhůtě, která marně uplynula dne 15. 2. 2020, nesdělila Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře, že jde o vlečku, jejíž užití je povinna umožnit způsobem podle § 22a odst. 3 písm. a) zákona o dráhách, tj. za účelem přístupu k jiné dráze, neboť vlečka slouží jako spojení drah rozdílných vlastníků,

tedy v rozporu s § 22a odst. 5 zákona o dráhách ve spojení s přechodným ustanovením čl. II bodu 2 zákona č. 367/2019 Sb., nesplnila svou oznamovací povinnost,

čímž spáchala přestupek podle § 51 odst. 6 písm. b) zákona o dráhách,

a za to se jí podle § 51 odst. 10 písm. d) zákona o dráhách ukládá pokuta ve výši 5 000 Kč (slovy pět tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu číslo 19-4523001/0710 vedený u České národní banky, variabilní symbol 0560.

II. Podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se obviněná ukládá povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, na účet Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře č. 19-4523001/0710 vedený u České národní banky, variabilní symbol 0560.

Odůvodnění

Obviněná provozuje veřejně nepřístupnou vlečku ČD, a. s. – Brno d. n., úřední povolení č. 4997. Část vlečky daná koncovými styky výhybek č. 327 a č. 329 umožňuje přístup z celostátní dráhy, provozované státní organizací Správa železnic, IČO 70994234, se sídlem Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1, na další část této celostátní dráhy, kde se dále napojuje veřejně nepřístupná vlečka Brněnské veletrhy a výstavy, a. s., úřední povolení č. 1195. Dopravce tedy pro přístup na tuto vlečku musí použít i vlečku obviněné.

Podle § 22a odst. 5 zákona o dráhách ve spojení s přechodným ustanovením čl. II. bodu 2 zákona č. 367/2019 Sb., měl provozovatel veřejně nepřístupné vlečky, který byl ke dni 15. 1. 2020 (den nabytí účinnosti zákona) povinen umožnit její užití způsobem podle § 22a odst. 3 zákona o dráhách,

ve znění účinném k témuž dni, sdělit tuto skutečnost Úřadu do 1 měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. do 15. 2. 2020.

Dne 28. 1. 2021 zahájil Úřad řízení o přestupku podle § 51 odst. 6 písm. b) zákona o dráhách (č. j. UPDI-0244/21/UM). Úřad měl podezření, že obviněná právě takovou vlečku provozuje a nesplnila v zákonem stanovené lhůtě oznamovací povinnost podle § 22a odst. 5 zákona o dráhách ve spojení s přechodným ustanovením čl. II bodu 2 zákona č. 367/2019 Sb. Obviněná totiž nesdělila Úřadu, že veřejně nepřístupná vlečka splňuje podmínku vyplývající z § 22a odst. 3 písm. a) zákona o dráhách a slouží jako spojení drah rozdílných vlastníků.

Dne 8. 2. 2021 obdržel Úřad vyjádření obviněné ze dne 3. 2. 2021, č. j. 302/2021-O25 . Úřad oznámil dne 10. 2. 2021, č. j. UPDI-0438/21/AM2 obviněné ukončení dokazování a stanovil lhůtu, ve které má možnost se k podkladům pro rozhodnutí vyjádřit. Této možnosti obviněná nevyužila.

Námítky obviněné a jejich vypořádání

Obviněná namítá, že vynaložila podle § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky veškeré úsilí, které po ní lze spravedlivě požadovat, aby Úřad o vlečce informovala. Učinila tak již v dubnu 2018 sdělením (č. j. 1081/18) podle § 22a odst. 3 zákona o dráhách, v tehdy účinném znění. Ve sdělení uvedla i vlečku ČD, a. s. – Brno d. n. a její popis. Z něho mohl Úřad po účinnosti zákona č. 367/2019 Sb. zjistit, že tato vlečka splňuje podmínky § 22a odst. 3 písm. a) zákona o dráhách. Obviněná dovozuje, že Úřad zahájil řízení o přestupku právě na základě sdělení z roku 2018 a ke dni nabytí účinnosti zákona č. 367/2019 Sb. věděl, že obviněná tuto vlečku provozuje. Obviněná proto považuje svoji povinnost za splněnou, i když sdělení neobsahovalo žádný odkaz na současnou právní úpravu.

Úřad uvádí, že sdělení (oznámení) učiněná podle § 22a zákona o dráhách účinného od 1. 4. 2017 do 14. 1. 2020, tj. po jeho novelizaci provedené zákonem č. 319/2016 Sb. a před jeho novelizací provedenou zákonem č. 367/2019 Sb., nelze považovat za splnění povinnosti podle současné právní úpravy. Tehdy měla obviněná povinnost sdělit Úřadu pouze údaj o nepřístupnosti vlečky včetně odůvodnění. Novela provedená zákonem č. 367/2019 Sb. zavedla nejen novou oznamovací povinnost pro provozovatele vleček, ale také zásadně změnila kritéria pro určení veřejné přístupnosti či nepřístupnosti vlečky. To vyplývá i z důvodové zprávy k tomuto zákonu. Na základě této změny se vlečka ČD, a. s. – Brno d. n. nyní řadí mezi vlečky veřejně nepřístupné s povinností umožnit její užití podle § 22a odst. 3 zákona o dráhách. Úřad nemá povinnost a ani možnosti detailně zkoumat jednotlivé případy. Situace na dráze se mohla od doby oznámení podle § 22a zákona o dráhách v předchozím znění významně změnit. Úřad navíc 6. 11. 2020 upozornil provozovatele vleček na svých internetových stránkách na to, že dříve zasláná oznámení, tj. podle předchozí právní úpravy, nejsou dostatečná.

Obviněná o nové povinnosti věděla a většinu provozovaných veřejně nepřístupných vleček, splňujících podmínku § 22a odst. 3 zákona o dráhách, včas oznámila. V tomto případě však oznamovací povinnost nesplnila. Obviněná splnila u téže vlečky oznamovací povinnost v roce 2018 podle předchozí právní úpravy v době, kdy tato vlečka byla zařazena mezi vlečky veřejně nepřístupné. To ovšem nemá žádnou souvislost s tím, že v roce 2020 došlo ke změně zákona a obviněné vznikla jako provozovatelce veřejně nepřístupné vlečky nová oznamovací povinnost v souvislosti s novými pravidly pro oznamování povinností umožnění užití vlečky.

Obviněná nevynaložila žádné úsilí, aby porušení povinnosti zabránila, a nemůže se proto odpovědnosti za přestupek zprostit. Zákon o dráhách ukládá obviněné v souvislosti s provozováním vlečky řadu povinností. Úřad uvádí, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob je objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Proto je věcí obviněné, aby si při výkonu své činnosti počínala tak, aby tyto povinnosti plnila řádně a včas.

Obviněná namítá, že vlečka Brněnské veletrhy a výstavy, a. s., úřední povolení č. 1195, jejíž napojení na dráhu celostátní její vlečka zajišťuje, je využívána pouze příležitostně. Od roku 2017 byla využita pouze pro 8 akcí. I kdyby obviněná Úřad o své vlečce vůbec neinformovala, nemohla žádnému zájemci o užití vlečky Brněnské veletrhy a výstavy, a. s. vzniknout újma, neboť se v roce 2020 z důvodů epidemie covidu-19 nekonaly žádné akce, při nichž by mohl chtít dopravce tuto vlečku užít.

K této námitce Úřad uvádí, že oznamovací povinnost podle § 22a odst. 5 zákona o dráhách ve spojení s přechodným ustanovením čl. II bodu 2 zákona č. 367/2019 Sb. není nijak vázána na četnost užití vlečky dopravcem ani na vznik újmy dopravci. Postačuje splnění jediné podmínky, a to, aby vlečka sloužila k přístupu k jiné dráze, zařízení služeb nebo jinému zařízení či manipulačnímu místu. Úřad neřeší přestupek podle § 51 odst. 6 písm. a) zákona o dráhách, tedy neumožnění užití vlečky dopravci, ale pouze nesplnění oznamovací povinnosti. Povinnost umožnit užití vlečky a oznamovací povinnost jsou dvě odlišné povinnosti provozovatele vlečky, které nelze směřovat. Námitky, že se vlečka používá pouze příležitostně a dopravcům nevznikla újma, nejsou důvodné a nemají na nesplnění oznamovací povinnosti vliv.

Obviněná dále namítá, že i kdyby se jednalo o přestupek podle § 51 odst. 6 písm. b) zákona o dráhách, byl by význam a rozsah jeho následků zanedbatelný. Ani tato námitka není důvodná.

Úřad uvádí, že podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin. V tomto případě je dán zájem společnosti na tom, aby provozovatelé vleček ve lhůtách stanovených zákonem o dráhách jednorázově oznámili určité vlečky a také oznamovali změny, ke kterým u provozovaných vleček došlo. Tyto změny nově zahrnují i situaci, kdy je provozovatel veřejně nepřístupné vlečky v zákonem uvedených případech povinen umožnit její užití. Účelem a smyslem plnění oznamovací povinnosti je především zajistit, aby měl Úřad aktuální a přesné informace o vlečkách a mohl zveřejnit jejich aktuální seznam tak, aby potenciální žadatelé o přístup byli řádně informováni.

Nesplnění oznamovací povinnosti vůči Úřadu ohrozilo výkon jeho činnosti jako správního orgánu příslušného k výkonu státní správy ve věcech drah podle § 54 odst. 1 zákona o dráhách, zejména zveřejňování seznamu vleček.

Obviněná žádá, aby Úřad řízení o přestupku zastavil. Úřad neshledal důvod k zastavení řízení. Pro takový postup nejsou naplněny podmínky ani podle zákona o odpovědnosti za přestupky ani podle správního řádu.

Obviněná je právnickou osobou. Současně plní funkci provozovatelky dráhy podle zákona o dráhách. Nesplnění povinností § 22a odst. 5 zákona o dráhách ve spojení s přechodným ustanovením čl. II bodu 2 zákona č. 367/2019 Sb. je výslovně označeno v § 51 odst. 6 písm. b) zákona o dráhách jako přestupek. V daném případě byly naplněny znaky tohoto přestupku uvedené v zákoně o dráhách. Přestupek spočívající v nesplnění oznamovací povinnosti byl spáchán nezasláním sdělení ve stanovené lhůtě, tj. 16. 2. 2020.

Úřad se před uložením správního trestu zabýval tím, zda nedošlo k zániku odpovědnosti za přestupek. Podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky činí v tomto případě promlčecí doba 3 roky, neboť je pro přestupek stanovena sazba pokuty, jejíž horní hranice činí 1 000 000 Kč. Podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky promlčecí doba počíná běžet u přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. V tomto případě od 17. 2. 2020. Promlčecí doba neuplynula, k promlčení přestupku nedošlo a odpovědnost obviněné nezanikla.

Úřad prokázal, že se obviněná dopustila tohoto přestupku, je za jeho spáchání odpovědná a proto ji uznal vinnou. Současně jednání obviněné není trestným činem.

Za přestupek podle § 51 odst. 6 písm. b) zákona o dráhách lze uložit podle § 51 odst. 10 písm. d) zákona o dráhách pokutu do 1 000 000 Kč.

Při stanovení výše uložené pokuty přihlédl Úřad ke všem skutečnostem zjištěným v řízení o přestupku. Zejména přihlédl podle § 37 až § 39 zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem, ke způsobu a okolnostem spáchání přestupku, k významu a rozsahu následků přestupku a k povaze pachatele.

Při stanovení výše pokuty Úřad posoudil polehčující i přitěžující okolnosti definované v § 39 a § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky. Obviněná zaslala dne 4. 2. 2021 pod č. j. 0113/2021-O18 doplnění dříve zasláního sdělení, tj. seznamu veřejně nepřístupných vleček, jejichž užití je obviněná povinna umožnit způsobem podle § 22a odst. 3 písm. a) a b) zákona o dráhách. V tomto seznamu byla spolu s dalšími vlečkami uvedena i tato vlečka. Tím obviněná splnila oznamovací povinnost podle § 22a odst. 5 zákona o dráhách ve spojení s přechodným ustanovením čl. II bodu 2 zákona č. 367/2019 Sb. Stalo se to téměř rok poté, kdy měla obviněná novou povinnost splnit, k tomu Úřad přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Současně obviněná svou povinnost splnila záhy po zahájení řízení o přestupku, kdy byla na její nesplnění upozorněna. K tomu Úřad přihlédl jako k polehčující okolnosti.

Úřad rovněž přihlédl při stanovení výše pokuty k povaze činnosti a aktuálním majetkovým poměrům obviněné. Obviněná se prezentuje jako největší český železniční dopravce. Podle zveřejněné výroční zprávy za rok 2019 se zisk obviněné pohyboval v řádu miliard korun. Úřad uložil pokutu ve výši 5 000 Kč, tj. blízko spodní hranice sazby stanovené zákonem o dráhách. S ohledem na majetkové poměry obviněné nelze pokutu v této výši považovat za likvidační ani omezující. Pokuta uložená obviněné naplňuje obě základní funkce právní odpovědnosti, a to funkci represivní – postih za porušení povinností stanovených zákonem, a především funkci preventivní, která směřuje k předcházení porušování zákona, resp. k jednání, které je se zákonem v souladu. Po zvážení všech okolností případu dal Úřad při určení výměry uložené pokuty přednost preventivnímu charakteru uloženého trestu a stanovenou pokutu vzhledem k okolnostem případu posoudil jako dostačující. Výše pokuty odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech. Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu.

Úřad uznal obviněnou vinnou, proto jí uložil povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč se splatností do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad u Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře se sídlem Myslíkova 171/31, 110 00 Praha 1, ve lhůtě 15 dnů. Ta se počítá ode dne následujícího po doručení stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí. O rozkladu rozhoduje předseda Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře.

Mgr. Tomáš Myslivec
vedoucí oddělení přístupu ke službám
odboru přístupu k dopravní infrastruktuře